

وضعیت حقوق بشر در افغانستان:

گزارش تازه جولای – سپتمبر ۲۰۲۵

کمیشنری عالی حقوق بشر
سازمان ملل متحد

هیئت معاونت
سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)

در مورد این گزارش

این گزارش تازه در مورد وضعیت حقوق بشر در افغانستان که از جولای تا سپتامبر ۲۰۲۵ را تحت پوشش قرار می دهد، بر اساس نظارت انجام شده توسط بخش حقوق بشر یوناما در مطابقت با مأموریت آن از جانب شورای امنیت سازمان ملل متحد، ترتیب شده است.^۲

حقوق زنان

حق کار

از ۷ سپتامبر، نیروهای امنیتی اداره حاکم از ورود زنان افغان (به شمول کارکنان، پیمانکاران و مراجعین ملل متحد) به دفاتر ملل متحد در سراسر کشور جلوگیری کردند و ابلاغیه ۵ اپریل ۲۰۲۳ به ملل متحد را مبنی بر اینکه هیچ زن افغان اجازه کار برای ملل متحد در افغانستان^۳ را نخواهد داشت، اجرا کردند. نیروهای امنیتی اداره حاکم در ورودی های دفاتر ملل متحد در کابل، هرات و مزارشریف مستقر شده بودند تا این محدودیت^۴ را اجرا کنند.

تا زمان تهیه این گزارش، مقامات اداره حاکم به زنان افغان اجازه بازگشت به دفاتر ملل متحد را نداده اند که در نتیجه، کارکنان اناب افغان ملل متحد از خانه کار می کنند.

آموزش

اگرچه از سال ۲۰۲۲ آموزش زنان و دختران بالاتر از صنف ششم در مکاتب و دانشگاه ها در سراسر کشور ممنوع شده است،^۵ اما آموزش دینی در مدارس برای زنان و دختران بالاتر از صنف ششم در سراسر کشور مجاز باقی مانده است. در اواخر آگست، مقامات اداره حاکم در برخی از ولایات اقداماتی را برای بستن مدارس به روی زنان و دختران بالاتر از صنف ششم روی دست گرفتند:

- در ۲۳ آگست، در کابل، محتسبین وزارت امر به معروف و نهی عن المنکر اداره حاکم، به همراه پولیس اداره حاکم، سه مدرسه دخترانه را تعطیل نمودند. گفته می شود این تعطیلی ها مربوط به

نقض قوانین حجاب، به دلیل پذیرش دختران بالاتر از صنف ششم و تدریس «آموزه های مدرن سکولار» مانند ریاضیات، کیمیا، فزیک و بیولوژی بوده است. سایر مدارس در کابل برای زنان و دختران بالاتر از صنف ششم باز هستند.

- حوالی ۲۶ آگست، در ولایت بدخشان، ولسوالی زیباک، اداره امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره حاکم دستور داد که دختران بالای ۱۳ سال از اشتراک در مدارس این ولسوالی منع شوند.

- حوالی ۲۷ آگست، در ولایت پکتیکا، ریاست معارف اداره حاکم به همه مدارس دینی دستور داد که از حضور دختران بالای ۱۰ سال و/یا بالای صنف شش در صنف ها جلوگیری کنند. این دستور متعاقباً در سراسر آن ولایت اجرا گردید.

تأثیرات اجرای فرامین و احکام توسط وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره حاکم

در طول دوره گزارش دهی، وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره حاکم، از طریق ریاست های ولایتی اداره حاکم خویش، به اجرای - اغلب خودسرانه - طیف وسیعی از احکام و فرامین تأثیرگذار بر زندگی زنان و دختران ادامه داد.

اجرای فرمان حجاب

در جولای و سپتامبر، محسبتین امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره حاکم، کارزار های را در کابل و هرات با هدف وادار کردن زنان و دختران به رعایت احکام حجاب از طریق تذکرات و رهنمایی های شفاهی، تهدیدها و دستگیری ها و بازداشت های خودسرانه، به راه انداختند.^۶

- در مناطق مختلف شهر کابل، بین ۱۶ تا ۱۹ جولای، محسبتین امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره حاکم، به همراه پولیس اداره حاکم، بیش از ۶۰ زن و دختر را به اتهام نقض فرمان حجاب، بطور خودسرانه دستگیر کردند. این زنان و دختران به طور خودسرانه در دفاتر اداره امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره حاکم و نظارت خانه های پولیس برای مدت از چند ساعت تا یک

[۱] تمام تاریخ های مشخص شده در این گزارش به سال ۲۰۲۵ مربوط می شود، مگر اینکه طور دیگر مشخص شده باشد.

[۲] قطعنامه ۲۶۲۶ (۲۰۲۲) شورای امنیت ملل متحد که توسط قطعنامه ۲۷۷۷ (۲۰۲۵) تمدید شده است.

[۳] در ۵ اپریل ۲۰۲۳، وزارت امور خارجه اداره حاکم، به ملل متحد اطلاع داد که با انفاذ فوری، هیچ زن افغان اجازه کار در ملل متحد در افغانستان را نخواهد داشت، و این اقدام به طور فعال اجرا خواهد شد. این تصمیم، دستورالعملی را که قبلاً در ۲۴ دسامبر ۲۰۲۲ اعلام شده بود و زنان افغان را از کار در سازمان های غیردولتی ملی و بین المللی منع می کرد، گسترش داد.

[۴] یوناما (۲۰۲۵)، ملل متحد در افغانستان خواستار لغو محدودیت های دسترسی کارکنان زن به دفاتر ملل متحد شد، ۱۱ سپتامبر. منبع:

<https://unama.unmissions.org/un-afghanistan-calls-lifting-restrictions-female-staff-accessing-un-premises>.

[۵] مقامات اداره حاکم نخست در سپتامبر ۲۰۲۱ مکاتب را برای دختران بالای صنف ششم تعطیل کردند و در ۲۳ مارچ ۲۰۲۲، اعلام کردند که مکاتب دخترانه بالاتر از صنف ششم همچنان تعطیل خواهند ماند. زنان و دختران از دسامبر ۲۰۲۲ از فراگیری تحصیلات عالی منع شده اند.

[۶] در ۷ می ۲۰۲۲، وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره حاکم، فرمان حجاب را ابلاغ کرد که زنان را ملزم به پوشاندن تمام بدن خود (به جز چشمانشان) می نمود. قانون امر بالمعروف و نهی عن المنکر که در ۲۱ آگست ۲۰۲۴ همگانی شد، الزامیت حجاب را در چوکات قانون تنظیم کرد.

شب بازداشت شدند. اقارب مرد آنان مکلف شدند تا برای آزادی زنان و دختران از بازداشت ضمانت کتبی امضا نمایند.

- در شهر هرات، بین ۱۵ تا ۱۹ سپتمبر، محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم، ایست های بازرسی را در ساحه جبرئیل شهر هرات برای نظارت از حجاب زنان ایجاد کردند و به آنان دستور دادند که چادر بپوشند. هفته بعد، محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم گروهی از زنان را به دلیل نپوشیدن چادر بازداشت کردند. این زنان پس از مراجعه بستگانشان و آوردن چادر برای آنها آزاد شدند.

اجرای الزامیت محرم

اجرای الزامیت محرم^۷ توسط محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم همچنان مانع دسترسی زنان بدون محرم به خدمات ضروری مانند دکاکین، بازارها و حمل و نقل می شود.

- در جولای و آگست، یوناما رویداد های از ممانعت زنان بدون محرم از خریداری در بازارها در فراه، ارزگان و کندهار توسط محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم را ثبت نمود.
- در ۲ سپتمبر، در ولایت کندهار، یک راننده و کارمند مسافرتی از فروش بلیط ملی بس به دو زن بدون محرم خودداری کردند و اظهار داشتند که مامورین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم به آنها دستور داده اند که به زنان بدون محرم خدمات ترانسپورتی ارایه ندارند و در صورت سرپیچی از این دستور مجازات خواهند شد. زنان مجبور شدند به خانه برگردند تا یکی از اقارب مرد را برای همراهی خود پیدا کنند.

دسترسی به خدمات صحتی

دسترسی زنان به مراقبت های صحتی نیز تحت تاثیر اجرای احکام و فرامین توسط محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم قرار می گیرد. در جریان دوره گزارش دهی، یوناما با سازمان های غیردولتی ارائه دهنده خدمات صحتی صحبت کرد که گفتند محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم به طور منظم از مراکز آنها در سراسر کشور بازدید می کنند تا بررسی کنند که آیا قوانین

مربوط به جداسازی جنسیتی، حجاب زنان و همراهی بیماران توسط محرم رعایت می گردد یا خیر. موارد مشخصی از چنین نظارت در جریان دوره گزارش دهی مستند شدند:

- در ۲۶ جولای، در ولایت ارزگان، محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم از دو مرکز صحتی ولسوالی بازدید کردند و به کارکنان دستور دادند که به شریعت پایبند باشند و به زنانی که محرم همراه شان نیست، خدمات صحتی ارایه ندهند.
- در ۱ سپتمبر، در ولایت کندهار، محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم از یک مرکز صحتی بازرسی کردند و دستور دادند که محرم باید کارکنان زن مرکز صحتی را به محل کار همراهی کند و در تمام مدت کار با آنان بماند. محستبین همچنان گفتند که مریضان زن بدون محرم نباید تداوی شوند.
- بین ۱۰ تا ۱۴ سپتمبر، در ولایت پکتیکا، محستبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم از ورود زنان بدون محرم به شفاخانه شرنه جلوگیری نمودند.
- در ۹ سپتمبر، در کندهار، مقامات ریاست امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم، با مقامات ریاست صحت عامه/داره حاکم ملاقات کردند تا به سازمان های غیردولتی در سکتور صحت خاطر نشان کنند که کارکنان زن در مراکز صحتی، باید محرم شناخته شده همراه خود داشته باشند که باید در تمام مدت حضور آنها در محل کار، با آنها باشند.
- در ۲۲ سپتمبر، در شهر کندهار، مقامات ریاست امر بالمعروف و نهی عن المنکر/داره حاکم، به کلینیک های دندان مراجعه کردند و به داکتران دندان مرد اطلاع دادند که اجازه تداوی مریضان زن را ندارند. آنان به کلینیک ها دستور دادند که در صورت تمایل به ارایه خدمات دندان به زنان، داکتران زن را استخدام کنند. زنان از ۲ دسامبر ۲۰۲۴ از تحصیل در انستیتوت های صحتی -از جمله طب دندان- منع شده اند.

[۷] قانون امر بالمعروف و نهی عن المنکر تصریح می کند که رانندگان وسایط نقلیه تجارتي و شخصی نباید به زنان بدون همراهی محرم (سرپرست مرد) پیشنهاد حمل و نقل بدهند. دستورالعمل قبلی در این مورد ایجاب می کرد که زنان برای سفر در مسافت های بیش از ۷۸ کیلومتر باید با محرم همراه باشند، در حالی که قانون جدید هیچ مسافتی را مشخص نمی سازد که زنان بتوانند بدون همراهی محرم در وسایط نقلیه سفر کنند. برای معلومات در مورد قانون امر بالمعروف و نهی عن المنکر، مراجعه نمایید به: یوناما، وضعیت حقوق بشر در افغانستان: گزارش تازه جولای-سپتمبر ۲۰۲۱، ۳۱ اکتبر ۲۰۲۱. منبع:

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/english_-_unama_-_update_on_hr_situation_in_afghanistan_-_july-sept_2024.pdf

امر بالمعروف و نهی عن المنکر

وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم، علاوه بر تمرکز ویژه اش بر فرامین و احکام مربوط به زندگی زنان و دختران (چنانچه در بالا ذکر شده)، همچنان ماموریت گسترده خود را تطبیق می کند که حقوق بشری مردان و پسران را نیز متأثر می سازد.

در جریان دوره گزارش دهی، یوناما حداقل ۴۵۶ مورد دستگیری و بازداشت خودسرانه و ۴۴ مورد بد-رفتاری با زنان و مردان افغان را که توسط کارکنان امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم انجام شده بود، مستند نمود. این موارد عمدتاً به ریش اصلاح شده/مدل موهای غربی، نواختن یا گوش دادن به موسیقی، و اتهام نقض فرمان حجاب مربوط می شد. بطور مثال:

- بین ۱ تا ۱۲ جولای، در شهر کندهار، محتسبین امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم صدها مرد را به اتهام تراشیدن یا کوتاه کردن ریش شان دستگیر کردند. آنان برای مدت چند ساعت تا سه روز در ادارات امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم و نظارت خانه های پولیس/د/ره حاکم در شهر نگهداری شدند. آنان پس از تعهد به گذاشتن ریش آزاد گردیدند.

- در ۱۲ سپتمبر، در ولایت کنر، ولسوالی خاص کنر، محاکمه ای علنی سه مالک سلمانی که متهم به ارایه خدمات آرایشی در مغایرت با قانون امر بالمعروف و نهی عن المنکر متهم گردیده بودند، در محکمه ولسوالی/د/ره حاکم برگزار شد. دو تن از مالکین سلمانی ها به سه ماه حبس و یک تن دیگر به پنج ماه حبس محکوم گردید.

در ۲۱ سپتمبر، وزارت عدلیه/د/ره حاکم طرزالعمل کمیته های تطبیق قانون امر بالمعروف و نهی عن المنکر را نشر نمود. این طرزالعمل کمیته های تطبیقی ولایات را مکلف می سازد تا قانون امر بالمعروف و نهی عن المنکر را از طریق برگزاری جلسات و سمینارها با ریاست های کلیدی/د/ره حاکم، و نمایندگان تجاری، آموزشی، ورزشی و جوامع محلی ترویج نمایند.

در ۲۸ آگست، رهبر طالبان فرمانی صادر کرد که وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم را منحیث نهاد مسئول برای ارجاع افراد دارای مشکلات صحت روانی به جمعیت هلال احمر افغانی برای تداوی، موظف می سازد.

در توییت مورخ ۲ سپتمبر، وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم از مردم خواست تا در شناسایی افراد دارای مشکلات صحت روانی همکاری نمایند.^۸ بر اساس معلوماتی که یوناما دریافت نموده، روند ارجاع افراد دارای مشکلات صحت روانی به جمعیت هلال احمر افغانی قبلاً آغاز شده است.

واقعات مرزی

در آگست، واقعات مرزی در ولایات پکتیکا، خوست و ننگرهار منجر به تلفات ۲۲ فرد ملکی گردید (پنج کشته، ۱۷ زخمی):

- در ۸ آگست، در ولایت پکتیکا، ولسوالی ورمی، حمله هوایی نیروهای نظامی پاکستان منجر به کشته شدن دو مرد و زخمی شدن سه مرد دیگر گردید.

- در ۲۷ آگست، حوالی ساعت ۲۲:۳۰، در ولایت خوست، ولسوالی سپیره، قریه سورگخ، ساحه لاهوری، حملات هوایی نیروهای نظامی پاکستان منجر به کشته شدن سه کودک (یک دختر و دو پسر) و زخمی شدن هشت فرد ملکی دیگر (چهار دختر، یک پسر، دو زن و یک مرد) گردید.

- در ۲۷ آگست، حوالی ساعت ۲۱:۰۰، در ولایت ننگرهار، ولسوالی غنی خیل، حملات هوایی نیروهای نظامی پاکستان منجر به زخمی شدن چهار پسر و دو زن گردید.

در واکنش به رویدادهای ۲۷ آگست، وزارت امور خارجه/د/ره حاکم بیانیه را در اکس نشر نمود که این وزارت سفیر پاکستان را احضار نموده و نامه اعتراضی به وی سپرده است که به پاکستان واضح می سازد حفاظت از جغرافیای افغانستان خط سرخ اداره حاکم بوده و چنین اعمال پیامدهای خواهند داشت.^۹ وزارت دفاع/د/ره حاکم همچنان بیانیه ای را در اکس نشر نمود، حملات را محکوم نموده، خاطر نشان ساخت که چنین اعمال به هیچ یک از طرفین نفع نرسانیده، شکاف میان دو ملت مسلمان را بیشتر نموده، و این اعمال پیامدهای خواهند داشت.^{۱۰}

[۸] حساب اکس وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم (<https://x.com/MOPVPE/status/1962810851422867947>).

[۹] حساب اکس وزارت امور خارجه/د/ره حاکم (https://x.com/MoFA_Afg/status/1961023000360456362).

[۱۰] حساب اکس وزارت دفاع/د/ره حاکم (<https://x.com/MoDAfghanistan2/status/1961162256898752934>).

مجازات بدنی

مقامات اداره حاکم به تطبیق مجازات بدنی قضایی در محضر عام بطور هفته وار ادامه می دهند. علاوه بر شلاق در محضر عام، اغلب محکومیت های حبس نیز اعمال می شود.

بین ۱ جولای تا ۳۰ سپتمبر، بخش حقوق بشر یوناما مجازات بدنی قضایی حداقل ۲۴۲ نفر (۱۹۱ مرد، ۴۸ زن، یک پسر، و دو دختر) را مستند نمود.

بطور مثال، در ۱۳ آگست، در سرپل، محکمه استیناف اداره حاکم ۲۱ نفر (چهار زن و ۱۷ مرد) را در محضر عام شلاق زد، هر یک بین ۲۱ تا ۳۹ ضربه شلاق، پس از آنکه آنان را به جرایم مختلف، از جمله فرار از منزل، داشتن ارتباط تلفنی با افراد جنس مخالف، سرقت، زنا و قتل محکوم نموده بود.

مقامات حکومت پیشین و اعضای پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان

در جریان دوره گزارش دهی، مقامات اداره حاکم بارها با بیانیه های عمومی، تعهد خود بر عفو عمومی را تأکید کردند. بطور مثال، در ۱۷ جولای، در واکنش به خبری مبنی بر اینکه یک نشست اطلاعات از وزارت دفاع بریتانیا منجر به درز اتفاقی و عمومی فهرستی از ۱۹,۰۰۰ افغان وابسته به نیروهای بریتانیایی در افغانستان گردید، حمدالله فطرت معاون سخنگوی مقامات اداره حاکم، بیانیه ای در اکس نشر کرد، خاطر نشان ساخت که عفو عمومی «مصئونیت برای همه» اعطا نموده و اینکه «هیچ کس به دلیل اعمال گذشته اش دستگیر و یا کشته نشده است». بیانیه همچنان اظهار می دارد: «دستگاه های استخباراتی نیازی به پیگیری افرادی که پیشتر مشمول عفو شده اند، ندارند. تمام اسناد و اطلاعات مرتبط با آنان در وزارت های دفاع، داخله و استخبارات موجود اند؛ ما هیچ نیازی به استفاده از اسناد فاش شده توسط بریتانیایی ها نداریم».^{۱۱}

در ۲۴ جولای، در واکنش به گزارش یوناما عدم موجودیت پناهگاه امن: افرادی که به طور غیرداوطلبانه به افغانستان برگشته اند با خطرات حقوق بشری مواجه اند،^{۱۲} معاون سخنگوی مقامات اداره حاکم در اکس بیانیه ای منتشر نمود، بیان داشت که تمامی عودت کنندگان از

عفو عمومی بهره مند می گردند و اگرچه برخی حوادث جزئی رخ داده است، این حوادث انگیزه شخصی داشته و سیاسی نبوده اند و تمامی موارد مورد تحقیق قرار می گیرند و عاملان مجازات می شوند.^{۱۳}

بین ۱ جولای تا ۳۰ سپتمبر، بخش حقوق بشر یوناما، علاوه بر حداقل ۱۴ مورد قتل اعضای پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان، حداقل ۲۱ مورد دستگیری و بازداشت خودسرانه و حداقل سه مورد شکنجه و بد رفتاری با مقامات حکومت پیشین و اعضای پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان را مستند نمود. بطور مثال، در ۲۰ جولای، در ولایت بغلان، ولسوالی تاله و برفک، یک عضو پیشین پولیس محلی افغان توسط دو فرد به ضرب گلوله کشته شد. در ۲۲ سپتمبر، در شهر سرپل، یک عضو پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان، هنگام رفتن به دکان خود، توسط دو مرد ناشناس به ضرب گلوله کشته شد. وی در سه سال گذشته مصروف دکانداری بود.

یوناما همچنان برخی موارد قتل های فرا-قانونی و دستگیری های خودسرانه افرادی که اخیراً از ایران و پاکستان به افغانستان عودت نموده بودند، را نیز مستند نمود. بطور مثال، در ۲۹ سپتمبر، در ولایت فاریاب، ولسوالی های خواجه سبزپوش و اندخوی، واحد مبارزه علیه تروریسم اداره حاکم شماری از اعضای پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان را اندکی پس از برگشت غیر-داوطلبانه آنان از ایران دستگیر نمود. اتهامات علیه آنان مشخص نیست.

نمایش جسد در محضر عام در هرات

در ۲۲ آگست، در شهر هرات، ساحه دروازه کندهار، پولیس اداره حاکم مردی را به قتل رسانید، جسد او را عقب عراده ای رنجر کشید و قبل از آویزان نمودن جسد وی از لوله ای یک تانک قدیمی نظامی، آن را در چهاراهی در محضر عام به نمایش گذاشت. دلیل قتل این مرد هنوز مشخص نیست.

آزادی مذهب و فکر

در جریان دوره گزارش دهی، مقامات اداره حاکم علیه افرادی که طبق تفسیر مقامات اداره حاکم متهم به تخلفات مذهبی بودند، اقدامات زیر را انجام دادند:

- در ۱۷ جولای، سخنگوی وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره حاکم، در اکس اعلام کرد که

[۱۱] حساب اکس معاون سخنگوی مقامات اداره حاکم (<https://x.com/FitratHamd/status/1945767838226034992>).

[۱۲] یوناما: عدم موجودیت پناهگاه امن: افرادی که به طور غیرداوطلبانه به افغانستان برگشته اند با خطرات حقوق بشری مواجه اند، ۲۴ جولای ۲۰۲۵. منبع: https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_hrs_-_human_rights_risks_and_returns_-_3_august_25_final.pdf.

[۱۳] حساب اکس معاون سخنگوی مقامات اداره حاکم

(<https://x.com/fitrathamd/status/1948388504670536091?s=46&t=VEDme35bfUTr2GXcjlUqLA>)

فردی توسط محکمه ابتدائیه/د/ره حاکم، به اتهام توهین به مقدسات به اعدام محکوم شده است. این فرد در ۱۹ جون در ولایت پکتیکا، ولسوالی جانخیل، ظاهراً در ارتباط با اظهاراتی که در مورد ترویج آموزش مدرن به جای مطالعات دینی داشته، دستگیر شد. حکم او بعداً توسط محکمه استیناف به دو سال زندان کاهش یافت. در زمان نشر این گزارش، دوسیه او در انتظار رسیدگی در ستره محکمه است.

- در ۶ سپتمبر، سخنگوی وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم، طی بیانیه‌ای در ایکس اعلام کرد که یک رهبر معنوی برجسته صوفی را روز قبل در کابل دستگیر کرده است.^{۱۴} در این بیانیه آمده است که او «به دلیل سوءاستفاده از نام تصوف، انجام اعمال غیراسلامی و خرافات تحت نام تصوف و مذهب» دستگیر شده است. همچنین اظهار داشت که «افغانستان یک کشور اسلامی است، همه شهروندان آن مسلمان هستند و از مذهب حنفی پیروی می‌کنند». این مرد در ۶ سپتمبر از بازداشت آزاد شد.

در برخی از ولسوالی‌های ولایت بدخشان، مقامات/د/ره حاکم همچنان به اعضای جامعه اسماعیلیه فشار می‌آورند تا به [مذهب] سنی رو آورند.^{۱۵} بطورمثال، در ولسوالی نسی، طبق گزارش‌ها، پایبندی به مذهب سنی شرط دریافت کمک‌های اجتماعی از سوی مقامات/د/ره حاکم است. در ولسوالی‌های نسی، شکی و مایمی، خانواده‌ها ملزم اند فرزندان خود را در مدارس سنی ثبت نام کنند یا با جریمه‌ای از ۲۰,۰۰۰ افغانی (۲۵۰ دالر امریکایی) تا ۱۰۰,۰۰۰ افغانی (۱۲۶۰ دالر امریکایی) روبرو شوند. در ۴ جولای، در ولسوالی زیباک، قریه تِزاب، یکی از چهره‌های برجسته جامعه محلی توسط افراد ناشناس کشته شد. در زمان نشر این گزارش، هیچ کس در ارتباط با این قتل دستگیر نشده بود.

آزادی بیان

در آگست، وزارت تحصیلات عالی/د/ره حاکم، فهرستی از ۶۷۹ کتاب ممنوعه را به پوهنتون‌ها توزیع کرد. این کتاب‌ها طیف گسترده‌ای از موضوعات، مانند بیمه،

بانکداری، حکومت، دموکراسی، قانون اساسی، روزنامه‌نگاران تحقیقی، تاریخ ایران و کتاب‌های منتشر شده توسط نویسندگان و ناشران ایرانی را تحت پوشش قرار می‌دهند. در اوایل سپتمبر، معین علمی وزارت تحصیلات عالی/د/ره حاکم، نشستی را با رؤسای پوهنتون‌های دولتی و خصوصی در کابل برگزار کرد که در آن اصلاحات در نصاب تحصیلی پوهنتون‌ها مورد بحث قرار گرفت. در میان برخی از این تغییرات، به پوهنتون‌ها دستور داده شد که تدریس و توصیه کتاب‌های نوشته شده توسط زنان را صرف نظر از محتوا یا ملیت نویسنده ممنوع کنند.

سکتور رسانه

رسانه‌های خصوصی به دلیل مشکلات شدید مالی و تأثیر محدودیت‌های اعمال‌شده توسط مقامات/د/ره حاکم، همچنان رو به کاهش هستند.

از زمان اعلام وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر در ماه می مبنی بر گسترش نقش خود در نظارت بر رسانه‌های اجتماعی،^{۱۶} یوناما موارد متعدد دستگیری‌ها و توقیف‌های خودسرانه افرادی را که در رسانه‌های اجتماعی مطالب را نشر می‌کردند، مستند نمود.

زنان در رسانه‌ها با محدودیت‌های بیشتری مواجه هستند و معدود روزنامه‌نگاران زن که به کار خود ادامه می‌دهند، با چالش‌های بزرگی روبرو هستند. در ۲۶ آگست، در شهر کابل، در جریان یک نشست مطبوعاتی، یک روزنامه‌نگار زن تلاش کرد از سخنگوی مقامات/د/ره حاکم سوالی بپرسد، اما میکروفون او عمداً خاموش شد. در ۲۴ جولای، در شهر کابل، کارمندان ریاست امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم و ریاست عمومی استخبارات/د/ره حاکم، سه کارمند مرد نهاد رسانه ای افغانستان، سازمانی که ورکشاپ‌های روزنامه‌نگاری را با شرکت‌کنندگان زن برگزار می‌کرد، را دستگیر و با آنها بدرفتاری کردند. آنها به ترویج آموزش زنان، اشاعه بداخلاقی و جاسوسی متهم شدند. ریاست عمومی استخبارات/د/ره حاکم به طور شفاهی به یوناما اطلاع داد که این افراد در توقیف‌خانه ریاست عمومی استخبارات/د/ره حاکم هستند و در حال حاضر قضیه علیه آنها به ریاست وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم، محکمه/د/ره حاکم در جریان است. این سه مرد همچنان تحت توقیف قرار دارند.

[۱۴] حساب اکس سخنگوی وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم (<https://x.com/SAiFKHAIbAR1718/status/1964191130259472628>).

[۱۵] مراجعه کنید به رویدادهای ثبت‌شده بین ۱۷ جنوری و ۳ فبروری ۲۰۲۵ در «وضعیت حقوق بشر در افغانستان: گزارش جدید جنوری الی مارچ ۲۰۲۵»، ص. ۶. منبع: https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_update_on_human_rights_in_afghanistan_january-march_2025.pdf.

با این وجود، در طول این دوره گزارش‌دهی، یوناما مانند دوره گزارش‌دهی قبلی، موارد حمله فیزیکی به کسانی که از تغییر مذهب خودداری می‌کردند را ثبت نکرده است.

[۱۶] مراجعه کنید به اطلاعیه ۱۲ می ۲۰۲۵ وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر/د/ره حاکم منتشر شده در رادیو تلویزیون افغانستان: <https://x.com/rtadarinews/status/1921787146626617562>

چارچوب حقوقی قابل تطبیق

در ۱۴ آگست، ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی مقامات /داره حاکم، در مصاحبه‌ای اظهار داشت که هیچ خلأ قانونی در افغانستان وجود ندارد، زیرا یک دولت اسلامی حاکم است و شریعت اسلامی اعمال می‌شود و تأکید کرد که اولویت فعلی تدوین قوانین برای وزارتخانه‌ها و سایر نهادها است.^{۱۷}

بین ۱۸ آگست تا ۲۵ سپتمبر، وزارت عدلیه /داره حاکم، نشر چندین قانون در جریده رسمی را اعلام کرد،^{۱۸} از جمله: قانون محاسبه مالی،^{۱۹} قانون معلمین حجاج،^{۲۰} قانون تنظیم مشاعره‌ها،^{۲۱} قانون عقود وزارت‌ها و ادارات اماراتی،^{۲۲} قانون جلوگیری از قاچاق مواد غذایی، ادویه و محصولات صحرایی،^{۲۳} و قانون هیئت تعرفه.^{۲۴}

وبسایت وزارت عدلیه /داره حاکم، که مجموعه‌ای از قوانین افغانستان مصوب از سال ۱۹۶۴ است را در خود جا داده است،^{۲۵} وضعیت تمام متون قانونی مصوب قبل از تصرف توسط مقامات /داره حاکم در آگست ۲۰۲۱ را «ملغی» و متون قانونی نشر شده توسط مقامات /داره حاکم، از جمله فرامین، دساتیر، احکام و سایر اقدامات قانونی را «نافذ» فهرست می‌کند.

حقوق زندانیان

در جولای، اداره تنظیم امور زندان‌های /داره حاکم جلساتی را با سایر نهادهای /داره حاکم برای بحث در مورد هماهنگی و همکاری برگزار کرد. جلساتی با وزارت معارف /داره حاکم در مورد ارائه آموزش سوادآموزی به حدود ۲۴۰۰ زندانی^{۲۶} و با وزارت کار و امور اجتماعی /داره حاکم در مورد ارائه آموزش حرفه‌ای به زندانیان برگزار شد.^{۲۷}

در ۱۳ سپتمبر، ستره محکمه /داره حاکم، متحدالمالی را به

تمام محاکم /داره حاکم صادر کرد که در آن دستور داده شده بود هیئت‌هایی که از زندان‌ها برای شناسایی زندانیان جهت آزادی یا تخفیف مجازات بازدید می‌کنند، باید به ریاست رئیس محکمه استیناف یا رئیس دیوان جزاء مربوطه تشکیل شوند و شامل یک قاضی از محکمه مربوطه /داره حاکم و همچنین نماینده‌های از مقام ولایت /داره حاکم، پولیس /داره حاکم و ریاست عمومی استخبارات /داره حاکم باشند.^{۲۸}

پیشرفت‌های داخلی مقامات /داره حاکم در مورد نظارت بر فعالیت‌های وزارت خانه‌های /داره حاکم

در ۱۶ آگست، سخنگوی وزارت داخله /داره حاکم، در مصاحبه‌ای گفت که اولویت‌های فعلی وزارت داخله /داره حاکم حرفه‌ای‌سازی پولیس /داره حاکم و بهبود روابط با مردم است. به گفته سخنگوی وزارت داخله /داره حاکم، گام‌هایی که تا به امروز برداشته شده شامل موارد زیر است: آموزش در اکادمی پولیس برای همه رده‌های مجاهدین [جنگجویان طالبان] و دستورالعمل‌هایی برای پوشیدن یونیفورم.^{۲۹} وی همچنین اظهار داشت که ۶۵،۰۰۰ پرسونل نظامی جمهوری سابق همچنان برای وزارت داخله /داره حاکم کار می‌کنند، و همچنین ۲،۰۰۰ زن به عنوان افسران پولیس /داره حاکم خدمت می‌کنند.^{۳۰}

در ۱۶ آگست، ستره محکمه /داره حاکم، «مجله قضا» خود را منتشر کرد که شامل «مصاحبه ویژه» در مورد وظایف ریاست مرکزی عمومی تفتیش قضایی بود، که شامل موارد زیر می‌شود: نظارت بر محاکم /داره حاکم، از جمله کمیت و کیفیت فیصله‌های محاکم و برخورد کارمندان محاکم /داره حاکم با مردم؛ ملاقات با زندانیان و ارائه پیشنهادهایی برای رسیدگی به مشکلات آنها به محاکم /داره حاکم؛ و بررسی شکایات علیه محاکم /داره حاکم. این مجله از افرادی که شکایتی علیه محکمه یا یکی از اعضای محکمه

[۱۷] پی پی سی پشتو، یوتیوب، ۱۴ آگست ۲۰۲۵، منبع: https://youtu.be/Nc2MR1m_L60?si=dUQAw9jcwjUKvZg4.

[۱۸] تمام متون در وبسایت وزارت عدلیه /داره حاکم قابل دسترسی است <http://laws.moj.gov.af/ShowLawPersian.aspx>.

[۱۹] حساب اکس وزارت عدلیه /داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/1957418945700643231>).

[۲۰] حساب اکس وزارت عدلیه /داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/1960223926509789394>).

[۲۱] حساب اکس وزارت عدلیه /داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/1961663170856017980>).

[۲۲] حساب اکس وزارت عدلیه /داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/1964206922514432324>).

[۲۳] حساب اکس وزارت عدلیه /داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/1968541299738345780>).

[۲۴] حساب اکس وزارت عدلیه /داره حاکم (<https://x.com/MojAfghanistan/status/1971102824944824743>).

[۲۵] مراجعه نمایید به وبسایت وزارت عدلیه /داره حاکم: <http://laws.moj.gov.af/ShowLawPersian.aspx>.

[۲۶] حساب اکس اداره تنظیم امور زندان‌های /داره حاکم (https://x.com/opa_af/status/1944710168761036828).

[۲۷] حساب اکس اداره تنظیم امور زندان‌های /داره حاکم (https://x.com/opa_af/status/1948034366296236178).

[۲۸] حساب اکس ستره محکمه /داره حاکم (https://x.com/SupremeCourt_af/status/1966903657724866846).

[۲۹] در ۷ جولای، وزارت داخله اداره حاکم اعلام کرد که همه مسئولین و منسوبین نظامی اداره حاکم باید در اوقات رسمی یونیفورم بپوشند. هدف این پالیسی، ضمن ایجاد تمایز روشن پرسونل وزارت داخله اداره حاکم، افزایش شناسایی نیروهای پولیس برای مردم، تامین امنیت، اجرای قانون و مبارزه با جرم و جنایت می‌باشد. مراجعه شود به: <https://x.com/moiafghanistan/status/1942091108386787783>.

[۳۰] حساب اکس سخنگوی وزارت داخله /داره حاکم (<https://x.com/abdulmataanqani/status/1956684019183313221>).

دارند، از جمله شکایات مربوط به درخواست رشوه، دعوت کرد تا عرایض کتبی خود را به ستره محکمه/دوره حاکم ارائه دهند.

در ۲۶ آگست، معاون رئیس الوزرای/دوره حاکم، آغاز اجرای استراتژی انکشاف ملی افغانستان، یک چارچوب پنج ساله مبتنی بر سه رکن حکومتداری خوب و حاکمیت قانون، امنیت و نظم عامه و توسعه اجتماعی-اقتصادی را اعلام کرد. اولویت‌ها شامل افزایش شفافیت و پاسخگویی در اداره امور عامه، اصلاح سکتور امنیتی و دفاعی، تامین امنیت عامه و بررسی برنامه‌های درسی نهادهای امنیتی و دفاعی مطابق با شریعت اسلامی است. این استراتژی به نهادهای شدن کامل قانون شریعت در پنج سال آینده به عنوان پایه و اساس قوانین کشور و مبنای تصمیم‌گیری در تمام سطوح متعهد است.^{۳۱} این استراتژی به اقداماتی برای رسیدگی به چالش‌ها و تبعیض سیستماتیک که زنان و دختران افغان با آن مواجه هستند، اشاره‌ای نمی‌کند.

[۳۱] استراتژی انکشاف ملی افغانستان، سال ۱۴۰۴-۱۴۰۸ (۲۵/۲۶-۲۹/۳۰) «به سوی ثبات و رفاه» (ترجمه غیررسمی). مراجعه شود به دفتر معاون رئیس الوزراء اداره حاکم ۲۶ آگست ۲۰۲۵: <https://www.dpmea.gov.af/1404-English-News-89>.